

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การหาเสียงของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก
เทศบาลนครเชียงใหม่

การหาเสียงเลือกตั้งทั่วไปแล้วก็คือ หัวใจของการตั้งทั้งนี้ก็เพราะว่า การผู้สมัครจะได้รับเลือกหรือไม่ขึ้นอยู่กับที่การหาเสียงเลือกตั้งการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล เท่าที่ผ่านมาจะมี 2 ลักษณะ คือ การหาเสียงก่อนได้เบอร์และการหาเสียงได้เบอร์

การหาเสียงก่อนได้เบอร์

หมายถึง การหาเสียงก่อนที่จะมีการลงสมัครรับเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ การหาเสียงลักษณะนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การสร้างค่านิยมให้กับกลุ่ม และการสร้างค่านิยมให้กับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งเอง

1. การสร้างค่านิยมให้กับกลุ่ม

หมายถึง การกระทำการใด ๆ โดยใช้ชื่อของกลุ่มเพื่อให้ประชาชนรู้จักและชื่นชมกลุ่ม เช่น

1.1 การรับเรื่องราวร้องทุกข์

หมายถึง การเข้าไปช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับชาวบ้าน โดยรับเรื่องราวและปัญหาเดือดร้อนของชาวบ้านในเรื่องสาธารณูปโภคต่าง ๆ และดำเนินการร้องขอให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับปัญหาให้รับเรื่องเข้าไปแก้ไข เช่น น้ำท่วมขัง ถนนไม่ดี บ่อน้ำเสีย ไฟฟ้าดับหรือไม่สว่างพอ ในบางครั้ง ถ้าจำเป็นและเร่งด่วน ก็ต้องใช้เงินของกลุ่มว่านายจ้างเอกชนให้เข้าไปดำเนินการ เพื่อเป็นการเอาใจประชาชน

1.2 รับเป็นเจ้าภาพงานศพ

หมายถึง เมื่อมีชาวบ้านเสียชีวิต ก็เข้าไปเป็นเจ้าภาพในงานศพ การเป็นเจ้าภาพนั้น มักจะกระทำเพียงคนเดียว คือคนสุดท้ายก่อนเอาศพไปเผาปกติ การเป็นเจ้าภาพนั้นหมายถึงการเหมาใช้จ่ายทั้งหมดของงานศพนั้น เช่น น้ำดื่ม ค่าอาหาร เหล้า ค่าถวายพระ กลุ่มเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด

1.3 การจัดหน่วยรถบริการ

หมายถึง ทางกลุ่มหารถกระบะพร้อมทั้งเครื่องเสียงโฆษกตลอดจนค่าบริการไว้ประจำรถ จำนวนรถขึ้นอยู่กับความสามารถของกลุ่มที่จะหาเงินมาใช้จ่าย รถคันนี้ทำหน้าที่บริการชาวบ้านอย่างเดียว ตามแต่ชาวบ้านจะเรียกใช้ในเรื่องอะไร นับตั้งแต่งานศพ งานแต่งงาน งานวันเกิด งานขึ้นบ้านใหม่ ตลอดจนงานพิธีทางศาสนาของวัดต่าง ๆ ในหน่วยรถนี้ จะต้องมีคนและน้ำแข็งไว้บริการ ตัวอย่างเช่น การนำเอาศพไปเผาที่สุสาน หน่วยรถจะนำขบวนแห่ศพไปสุสาน เมื่อถึงสุสานได้บริการก็จะเริ่มแจกน้ำให้กับชาวบ้านที่มาร่วมงานศพ ส่วนโฆษกก็จะเปิดเครื่องเสียงและเป็นพิธีกรในการประกอบพิธีการทางศาสนาจนจบรายการ ผลที่ได้รับก็คือรถคันดังกล่าวจะมีป้ายโฆษณากลุ่มติดอยู่ ทำให้ชาวบ้านได้รู้จักและชื่นชมกลุ่ม นอกจากนี้ โฆษกก็จะแทรกโฆษกกลุ่มให้ชาวบ้านได้รับทราบ สำหรับหน่วยรถขอเสียงก็คือ ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ถ้าไม่นับถึงการลงทุน เรื่องรถกับเครื่องเสียงและอุปกรณ์อื่น ๆ ประจำรถ ค่าใช้จ่ายจะตกอยู่ประมาณวันละ 1,000 บาท เป็นอย่างน้อย

1.4 การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน

หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ออกสู่สาธารณะชน ทั่วากิจกรรมนั้นจะจัดโดยรัฐหรือภาคเอกชน ก็จะจัดให้คนของกลุ่มเข้าไปร่วมด้วย เช่น การรณรงค์ต่อต้านโรคเอดส์ การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด งานประเพณีลอยกระทง งานสงกรานต์ งานไม้ดอกไม้ประดับงานวันวิสาขบูชา ในบางครั้งก็เข้าไปเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬา

เช่น การแข่งขันเซปักตะกร้อร่วมกับฝ่ายตะกร้อของจังหวัด การเข้าร่วมกับชมรมจักรยาน
จัดประกวดจักรยาน รางวัลเชียงใหม่ เป็นต้น

1.5 การมีหนังสือพิมพ์รายวันเป็นกลุ่ม

ในปัจจุบันนี้ กลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่ยังยืนหยัดอยู่ได้มีอยู่สองกลุ่ม คือ กลุ่มประ
ชาสันติ และกลุ่มอำนาจนิยมที่หนังสือพิมพ์เชียงใหม่รายวัน

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายวัน นับว่ามีความจำเป็นสำหรับกลุ่มการเมืองท้องถิ่น
เพราะกลุ่มการเมืองท้องถิ่นสามารถใช้เป็นกระบอกเสียงของกลุ่ม และเกิดความสะดวก
สบายในการประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่ม และยังสามารถใช้โจมตีคู่แข่งชั้นได้เป็นอย่างดี อีก
ประการหนึ่งก็คือหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายวันที่มีอยู่ ไม่ได้ให้ความเป็นธรรมกับกลุ่มการเมือง
ท้องถิ่นในการเสนอข่าวสู่ประชาชน เช่น การบิดเบือนข่าว การเขียนข่าวในลักษณะที่เป็น
ผลลบแก่กลุ่ม ขามโคที่กลุ่มให้เงินก็เขียนเชียร์ ขามโคที่กลุ่มไม่ให้เงินก็เขียนให้ร้ายป้ายสี
ต่าง ๆ อันจะทำให้ประชาชนหลงเข้าใจผิด และทำให้ภาพจน์ของกลุ่มเลวร้ายในสายตา
ประชาชน จากการค้นคว้าที่กลุ่มการเมืองท้องถิ่นได้รับทำให้กลุ่มฯ ต้องตื่นนอน เพื่อมีหนังสือ
เป็นของตนเองเพื่อที่จะได้เสนอข่าวของกลุ่มตน เพื่อเป็นการเสริมสร้างค่านิยมให้กับกลุ่ม
ของตน

1.6 การทำหนังสือนโยบายกลุ่ม

เป็นหนังสือที่จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม ลักษณะกระทัดรัด พิมพ์ด้วยกระดาษที่ค่อนข้าง
ดี ภายในบรรจุข้อความที่เป็นนโยบายกลุ่ม เพื่อแสดงจุดยืนและเจตนารมณ์ของกลุ่ม เพื่อให้
ประชาชนได้รับทราบ ถ้าหากกลุ่มได้รับเลือกตั้งเป็นเสียงข้างมากในสภาฯ และได้บริหาร
เทศบาลแล้ว ทางกลุ่มจะพัฒนาเทศบาลอย่างไร และการกระทำของกลุ่มจะนำมาซึ่งประ
โยชน์ต่อประชาชนอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะการวางแผนเพื่ออนาคต ซึ่งเป็นการเตรียม
การล่วงหน้าของการเจริญเติบโตของบ้านเมือง ในอนาคต ว่าควรจะมีมือกับปัญหาเหล่านี้
อย่างไร

นอกจากนี้ยังเป็นการวางแผนเพื่อกำหนดความเจริญเติบโตของบ้านเมือง
อย่างมีทิศทางอันจะช่วยลดปัญหาในอนาคต เช่น ถนน อาคารบ้านเรือน การจราจร ชะ
มูลฝอย สวนสาธารณะ ซึ่งล้วนแต่เป็นปัญหาที่มีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชน และยังเน้น
การแสดงถึงเจตนารมณ์ของกลุ่มที่จะเข้าไปบริการเทศบาลอย่างมีแบบมีแผน

แม้ว่า หนังสือนโยบายของกลุ่มจะเป็นวิธีการที่ไม่ได้รับความสนใจจากประชา
ชนมากเท่าที่ควร แต่ก็เป็นการแสดงถึงความมั่นคงและเอาจริงเอจัง ต่อการบริหารเทศ
บาลของกลุ่มนี้เท่าที่เคยปรากฏในอดีตก็มีกลุ่มประชาสันติ ทำเมื่อก่อนการเลือกตั้งปี 2533
นอกจากนั้นไม่เคยปรากฏว่ามีกลุ่มใดทำ

2. การสร้างค่านิยมให้กับตัวเอง

หมายถึง การกระทำของผู้ที่จะสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อประชาสัมพันธ์ตัวเองให้
ประชาชนรู้จัก ยอมรับและสนับสนุนตนเพื่อให้ได้รับเลือกเท่าที่ผ่านมาก็เห็นทำกันอยู่หลายวิธี
ดังนี้

2.1 จัดพิมพ์แผ่นพับออกแจกจ่ายชาวบ้าน

แผ่นพับที่วาง ก็คือแผ่นปลิวข้อความในลักษณะคอรัลล์แล้วพับเข้าหากัน ทำให้
แผ่นมีรูปมาทางด้านยาว เพื่อให้สะดวกในการพกพา ในแผ่นพับนี้จะมีรูป ของผู้ที่จะลงสมัคร
รับเลือกตั้ง พร้อมทั้งชีวประวัติผลงานที่เคยมีต่อสังคมและส่วนรวม เจตนารมณ์ที่จะลงสมัคร
รับเลือกตั้งสัญญาประชาคม คำกล่าวที่จะอาสาลงสมัครรับเลือกตั้ง และคำเชิญชวนให้
ประชาชนสนับสนุน เพื่อให้ได้รับเลือกแผ่นพับ นี้มีการแจกให้ถึงมือประชาชนอยู่สองรูปแบบ
คือ การเดินไปแจกให้ประชาชน ถึงบ้านด้วยตัวเอง กับการจ้างให้คนไปแจก

2.2 การจัดงานเลี้ยง

วิธีจัดเลี้ยงมีอยู่หลายรูปแบบ เช่น จัดงานเลี้ยงในบ้านของผู้สมัครรับเลือกตั้ง แล้วเชิญชวนชาวบ้านให้มาร่วมงาน แล้วถือโอกาสประกาศให้ชาวบ้านทราบถึงเจตนารมณ์ของตนเอง การจัดเลี้ยงนั้นในบางครั้งก็ออกเงิน ให้คณะกรรมการจัดในวัด ไม่ว่างานเลี้ยงจะจัดที่ไหนอย่างไรเป้าหมายก็คือ อาศัยงานเลี้ยงนี้ประกาศเพื่อขอให้ผู้ร่วมงานสนับสนุนให้ได้รับเลือกตั้ง

2.3 การออกตระเวนตามงานศพ

วิธีนี้ค่าใช้จ่ายจะน้อยกว่าวิธีอื่น คือขับรถตระเวนไปเรื่อยตามบ้านตามวัด เมื่อพบที่ไหนมีพิธีศพก็จะลง ไปพร้อมกับมอบเงินร่วมทำบุญศพแล้วถือโอกาสประชาสัมพันธ์ตัวเองในงานศพ

2.4 การซื้อของแจกชาวบ้าน

วิธีการนี้ชาวบ้านชอบมาก เท่าที่เคยพบมาในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ ก็คือ ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งสิ่งของซุกฟอกเป็นล่ำารถ แล้วนำออกแจกจ่ายชาวบ้านพร้อมกับประชาสัมพันธ์ตัวเองในระหว่างการแจกจ่าย

การหาเสียงก่อนมีการสมัครรับเลือกตั้งอย่างเป็นทางการไม่ได้มีกฎหมายบัญญัติถึงความผิด ของการกระทำที่มีลักษณะที่เรียกว่าซื้อเสียงดังนั้น การหาเสียงจึงกระทำกันไม่มีขอบเขต

การหาเสียงหลังได้เบอร์

หมายถึง เมื่อทางราชการได้ประกาศให้มีการสมัครรับเลือกตั้งผู้สมัครได้สมัครรับเลือกตั้งแล้ว และได้เบอร์ประจำตัวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว การหาเสียงช่วงนี้เป็นช่วงที่

สำคัญที่สุด เพราะเป็นช่วงที่เชื่อว่าผู้สมัครผู้ใดที่สามารถทำให้ประชาชนไปลงคะแนนเสียงให้ตนมากที่สุดได้

การหาเสียงในช่วงนี้แบ่งออกเป็นลักษณะใหญ่อยู่สองลักษณะคือ การหาเสียงโดยเปิดเผยและการหาเสียงโดยไม่เปิดเผย

1. การหาเสียงโดยเปิดเผย

หมายถึง วิธีการหาเสียงที่กระทำอยู่ในกรอบของกฎหมายเลือกตั้ง สำหรับการหาเสียง โดยเปิดเผย เท่าที่ผ่านมามักจะกระทำในลักษณะดังนี้

1.1 การปิดแผ่น โปสเตอร์ ลักษณะของแผ่น โปสเตอร์ที่นิยมใช้กัน คือ โปสเตอร์ขนาด 14 x 24" มีทั้งพิมพ์สีเดียวและพิมพ์หลายสี แผ่น โปสเตอร์นี้ โดยมากจะมีชื่อของหล่ม พร้อมสโลแกนของกลุ่มอยู่ด้านบน ถัดลงมา เป็นรูปของผู้สมัคร ได้รูปก็จะมีชื่อและเบอร์ของผู้สมัคร ส่วนทางด้านล่างสุดก็จะมีวันที่ทางราชการกำหนด ไว้ให้ไปสิทธิลงบัตร เพื่อเตือนความทรงจำประชาชนว่ามีการเลือกตั้ง ในวัน ไหน แผ่น โปสเตอร์นี้ก็จะนำไปติดตามรั้วบ้าน และสถานที่คนผ่านไปมามองเห็น ได้ง่าย

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ เท่าที่ผ่านมาการเตรียมแผ่น โปสเตอร์นี้จะเตรียมไว้สามชุด ในแต่ละ เขตเลือกตั้งจะใช้ชุดละหนึ่งหมื่นแผ่น รวมเป็นสามหมื่นแผ่น เหตุที่ต้องเตรียมโปสเตอร์ไว้ถึงสามชุดก็เพราะว่า เมื่อปิดโปสเตอร์ชุดที่หนึ่งออกไปแล้วก็มักจะถูกคู่แข่งจ้องคนมาทำลายโปสเตอร์ที่ปิดไว้ จำต้องเตรียมชุดที่สองไว้ปิดซ่อมตามจุดต่าง ๆ ที่โปสเตอร์ถูกทำลายตลอดเวลา ในช่วงระหว่างหาเสียง ส่วนชุดที่สามนั้นจะนำมาปิดในคืนก่อนวันเลือกตั้ง เพื่อให้เข้าวันรุ่งขึ้นซึ่งเป็นวันเลือกตั้ง โปสเตอร์ของกลุ่มมีเต็มเมือง ทำให้ผู้ใช้สิทธิกาชื้อและ เบอร์ผู้สมัคร ได้ง่าย สำหรับชุดที่สามที่ปิดขึ้นในบางครั้งต้องจ้างคนออกมาตรวจดูแลโปสเตอร์ทั้งคืน เพื่อป้องกันไม่ให้กลุ่มคู่แข่งจ้องออกมาทำลายโปสเตอร์ของเรา โปสเตอร์ชุดที่สามนี้มีผลมากพอสมควร สำหรับการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาเทศบาล ทั้งนี้ก็เพราะว่าในบางครั้งมีผู้สมัครมากถึงเจ็ดแปดสิบคน ทำให้ประชาชนยากต่อการจดจำผู้สมัครประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งก็คือประชาชนจำนวนมากที่จะมาขึ้นตัวในวันเลือกตั้ง โปสเตอร์ชุดที่สามนี้ก็ช่วยให้คนเหล่านั้นตัดสินใจที่จะเลือกใคร ส่วนราคาของ โปสเตอร์ที่พิมพ์สี่เหลี่ยมแผ่นละประมาณ 3-4 บาท ส่วนโปสเตอร์ที่พิมพ์หลายสีแผ่นละกว่าสิบบาทขึ้นไป

1.2 การขึ้นคัทเอ้าท์ใหญ่

หมายถึง การทำแผ่นป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ เพื่อติดตั้งในจุดที่มีผู้คนผ่านไปมามาก และเห็นได้ชัด คัดเอ้าท์ที่ติดตั้งจะมีภาพวาดรูปเหมือนของผู้สมัครรวมทั้ง สโลแกนของกลุ่ม ในแต่ละเขตมักจะติดตั้งกันประมาณ 4-5 จุด การติดตั้งคัทเอ้าท์จำเป็นต้องมีเพราะว่าคัทเอ้าท์มีผลต่อความรู้สึกของประชาชน ทั้งนี้ก็เพราะว่ากลุ่มไหนที่ไม่ได้ขึ้นคัทเอ้าท์ ประชาชนมักจะมีความรู้สึกว่าการกลุ่มนั้นกระจัดกระจาย ไม่น่าเลือก เพราะจะปรากฏบ่อยครั้งประชาชนมักจะพูดว่ากลุ่มนี้คัทเอ้าท์ก็ยังไม่ดี สงสัยไม่สู้จริง ไม่ต้องไปสนใจมัน บางคนพูดว่าแม้แต่คัทเอ้าท์ยังไม่ดีปัญหาคือ ต้นลงสมัครรับเลือกตั้ง

นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ห้วคณะแนคู้แข่งขัน เอาไปประชาสัมพันธ์ว่ากลุ่มไม่สู้จริงบ้าง สู้ครึ่งตัวบ้าง ลงสมัครไปอย่างนั้นบ้าง ถ้าไม่เชื่อให้สังเกตดูว่าแม้แต่คัทเอ้าท์ยังไม่เห็นมี ไม่ต้องไปสนใจมัน การบิดเบือนของห้วคณะแนคู้ในลักษณะนี้จะได้ผลมาก เพราะชาวบ้านจะเห็นจริงเห็นจังไปด้วย เนื่องจากข้ออ้างเป็นจริง หากคัทเอ้าท์ของกลุ่มที่ถูกโจมตีไม่ได้จริง ๆ ปัญหาของคัทเอ้าท์ก็กลายเป็นเรื่องของค่าใช้จ่ายซึ่งคัทเอ้าท์แต่ละอันมีค่าเป็นหมื่น นอกจากนี้ก็กลายเป็นเรื่องของการติดตั้ง ซึ่งจะต้องติดตั้งให้แข็งแรง ถ้าถูกลมพัดล้มจะทำให้ผู้สมัครเสียขวัญ เพราะเชื่อว่ามันเป็นลางบอกเหตุแห่งความพ่ายแพ้

1.3 โปสเตอร์ผ้า

โปสเตอร์ผ้า นับเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ใช้ในการหาเสียง โปสเตอร์ผ้าก็จะทำขนาดต่าง ๆ ตั้งแต่ 1x6 เมตร 1x4 เมตร จนถึงขนาดเล็ก 0.5x1 เมตร ที่ทำกันหลายขนาดก็เพื่อสะดวกในการแขวนผ้า การเลือกแขวนโปสเตอร์ผ้าก็มักจะแขวนในที่เด่น เช่น ตามหน้าร้านค้า ทางเข้าออกหมู่บ้านที่มีชุมชนหนาแน่น ข้อความบนโปสเตอร์มักจะเป็นข้อความสั้น ๆ อ่านได้ง่ายในเวลาอันรวดเร็ว แม้ซึ่งจักรยานยนต์ผ่านก็สามารถอ่านได้ จะเน้นในการประชาสัมพันธ์กลุ่ม เช่น "เลือกคนหนุ่มเลือกกลุ่มอาเนนทภูมิ" "พบ่ง่ายใช้คลองต้องประชาสันติ"

โปสเตอร์ผ้ามีจุดติดตั้งบนถนนไม่กลัวเปียก ไม่กลัวฝนตก สามารถอยู่ได้ตลอดช่วงเวลาที่หาเสียง ตั้งแต่วันสมัครรับเลือกตั้ง จนถึงวันเลือกตั้ง การแขวนโปสเตอร์ผ้ากระทำได้ง่าย นอกจากนั้นหลังเลือกตั้งแล้วโปสเตอร์ผ้า ก็ยังคงนำไปใช้อย่างอื่นได้ จุดติดอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ โปสเตอร์ผ้าสามารถเล่นสีได้ คือ สามารถที่จะเลือกสีเขียนให้สะดุดตาผู้คนได้ง่าย โปสเตอร์ผ้าแต่ละผืน ที่ทำกันนั้นจะตกแผ่นละ 200-300 บาท

1.4 แผ่นพับกับการ์ดเล็ก

สำหรับแผ่นพับได้กล่าวไว้แล้วใน 1.2.1 จะแตกต่างกันตรงข้อความภายใน แทนที่จะเป็นชีวประวัติผู้สมัคร ก็จะกลายเป็นรูปผู้สมัครของกลุ่มตามแต่ละเขตเลือกตั้ง ข้อความภายในมักเน้นในเรื่องนโยบายกลุ่มและคำเชิญชวนให้ไปช่วยเลือกตั้ง ส่วนการ์ตูนเล็กนั้นจะมีลักษณะคล้าย ๆ นามบัตรแต่ขนาดจะโตกว่านามบัตรสองเท่า ด้านหนึ่งของการ์ดจะเป็นชื่อกลุ่มรูปถ่ายผู้สมัครของกลุ่มแต่ละเขต พร้อมกับหมายเลขประจำตัวของผู้สมัคร ส่วนอีกด้านหนึ่งอาจเป็นปฏิทินหรือยันต์อุบากอง (เป็นฤกษ์ยามเวลาจะทำอะไร ควรเลือกฤกษ์ไหน เป็นความเชื่อถือทางโหราศาสตร์)

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่แต่ละครั้งในแต่ละเขต ทั้งแผ่นพับและการ์ตูนเล็กจะใช้กัน ไม่ต่ำกว่าเขตละรวมแสนแผ่นเวลาใช้มีทั้งจ้างคน ไปแจก

ชนิดอุปกรณ์เป็นช่วง ๆ และการที่ผู้สมัครถือไปเดินแจกเอง ที่ต้องใช้มากก็เพราะแผ่นพับและการ์ดเล็ก เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการหาเสียง ที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด และอีกประการหนึ่ง เพื่อกระตุ้นให้คนที่ชอบนอนหลับกับสิทธิให้ออกมาใช้สิทธิใช้เสียง

1.5 การเดินหาเสียง

การเดินหาเสียงหรือที่เรียกกันว่าการหาเสียงแบบเคาะประตูบ้าน ที่เคยกระทำกันมา ผู้สมัครรับเลือกตั้งของกลุ่มทั้งหมดจะออกเดินตามหมู่บ้าน และพยายามเข้าทุกบ้านไม่ให้เว้น การออกเดินพบปะชาวบ้านมักกระทำกันอย่างเอิกเกริก เครื่องมือที่ใช้ก็คือ รถโฆษณา 2-3 คัน จะแล่นวนเวียนอยู่ในย่านที่ผู้สมัครกำลังเดินพบปะชาวบ้าน พร้อมกับประกาศให้ชาวบ้านได้รับทราบว่าขณะนี้ผู้สมัครของกลุ่มได้ออกมาเพื่อพบปะ และขอคะแนนถึงบ้าน อุปกรณ์อีกอย่างหนึ่งก็คือการ์ดเล็กและแผ่นพับ ซึ่งผู้สมัครจะเป็นผู้แจกให้จับชาวบ้านเอง เพื่อเป็นการแจกซ้ำหรือแจกเสริมในการที่จ้างคนมาแจกซึ่งอาจแจกไม่ทั่วถึง การเดินออกมามพบปะชาวบ้านนี้จะกระทำกันเป็นขบวน ซึ่งมีถึง 50-60 คน แห่กันไปเข้าชอก เข้าซอยเป็นที่สนุกสนาน ผลก็คือ ชาวบ้านมีความรู้สึกที่ผู้สมัครให้ความสำคัญกับเขา ถึงกับมาขอคะแนนกันถึงบ้าน การหาเสียงด้วยวิธีนี้นับว่าได้ผลพอสมควร เพราะชาวบ้านยังมีความรู้สึกว่าจะเลือกใครก็ตามควรจะต้องเลือกคนที่เคยเห็นหน้า น่าจะดีกว่าเลือกคนที่ไม่เคยเห็นหน้าเลย ผลคืออีกอย่างหนึ่งก็คือผู้สมัครจะได้พบจะได้ยินจะได้เห็นจะได้ยินจะได้เห็นว่าชาวบ้านในเขตแต่ละย่านนั้น มีความคิดและความรู้สึกต่อตน และกลุ่มของตนอย่างไร ซึ่งจะทำให้วางแผนแก้ไขหรือเสริมได้ทันที่

1.6 การตั้งเวทีปราศรัย

การตั้งเวทีปราศรัย นับเป็นวิธีการหาเสียงรูปแบบหนึ่งที่ค่าใช้จ่ายค่อนข้างต่ำ เท่าที่เคยทำกันมานั้นก็จะใช้รถปิคอัพตกแต่งให้เป็นเวทีปราศรัย ในรถจะมีเครื่องเสียงพร้อมและสามารถที่จะต่อลำโพงออกไปตั้งให้ไกลจากเวทีและต่อได้หลายจุด การที่ใช้

รถปิคอัพเป็นพื้นที่ค่อนข้างสะดวก ไม่เสียเวลาในการติดตั้งเวที และสามารถเคลื่อนที่ได้
อย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถปราศรัยได้วันและหลายจุด

ในการเลือกจุดปราศรัย ปกติก็จะเลือกจุดที่มีชุมชนหนาแน่น เช่น
ตลาดสด ตลาดแลง หมู่บ้าน ที่มีชุมชนแออัด ก่อนมีการปราศรัยก็จะมีมีการเตรียมการล่วงหน้าให้ดี
มีละนันมีเพียงแต่เสียเงินเสียทองแล้วยังติดตามมาด้วยความเบื่อหน่าย และ
ความเกลียดชังที่จะได้รับจากชาวบ้านการปราศรัยเท่าที่เท่ากันมาในการเลือกตั้งสมาชิกสภา
เทศบาลนครเชียงใหม่ มีลักษณะดังนี้

ก. การปราศรัยในลักษณะ โจมตีคู่แข่งอย่างรุนแรง

การปราศรัยในลักษณะนี้เคยปรากฏในการเลือกตั้ง ปี 2523 มีกลุ่ม
การเมืองท้องถิ่นกลุ่มหนึ่ง ใช้ชื่อว่ากลุ่มกิจประชา กลุ่มนี้มีสมาชิกจำนวนหนึ่งที่เป็นสมาชิก
ของสโมสรฟุตบอล ดังนั้น ในการหาเสียงกลุ่มนี้จึงเน้นหนักในการปราศรัย จึงเปิดการปราศรัย
ตลอดในช่วงหาเสียงแต่การปราศรัยของกลุ่มกิจประชา เอาแต่กล่าวโจมตีคู่แข่งอย่างรุนแรง
และเผด็จร่อน ผลปรากฏว่ากลุ่มกิจประชาได้รับการเลือกนับแต่คนเดียว ทั้ง ๆ ที่ใน
การเลือกตั้งครั้งนั้น กลุ่มกิจประชาเป็นกลุ่มที่ประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้มากกว่ากลุ่มอื่น
และยังเป็นคนที่มีชื่อเสียงในสังคมมากกว่ากลุ่มอื่น และในการเลือกตั้งครั้งนั้นไม่ปรากฏว่ามี
การซื้อเสียง จึงทำให้คิดไปว่าการปราศรัยกล่าวโจมตีผู้อื่นนั้นประชาชนไม่ชอบ

ข. ลักษณะกล่าวอวดอ้างสรรพคุณของตนเอง

การปราศรัยลักษณะนี้ในการปราศรัยที่ใช้กันมากที่สุด และได้ผลดีที่สุด
เป็นการปราศรัยที่พูดถึงผลงานของตนเอง ในอดีตว่าเคยประกอบคุณงามความดีให้กับสังคม
อย่างไร ตนมีความสามารถอะไร เมื่อได้รับเลือกตั้งแล้วตนจะทำอะไรให้กับบ้านเมือง
การปราศรัยลักษณะนี้ จะมีพาดพิงผู้อื่นในลักษณะเปรียบเทียบ และจะสรุปตอนท้ายว่า ถ้า
เห็นด้วยกับตนก็ขอให้เลือกคนในกลุ่มของตนทั้งหมด เพื่อให้กลุ่มของตน ได้บริหารเทศบาล
จึงจะสามารถพัฒนาบ้านเมืองได้

ค. แกล้งนโยบายและแสดงตัวผู้สมัคร

การปราศรัยลักษณะนี้เพียงเพื่อกำจัดเวทีในการแสดงตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งในกลุ่ม เพื่อให้ประชาชนรับทราบการแกล้งนโยบายหรือการให้สัญญาประชาคมเป็นเรื่องประกอบเท่านั้น

ข้อสังเกตจากการติดตามการปราศรัยหาเสียงในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

การปราศรัยนับว่าเป็นวิธีการที่เหมือนดาบสองคม ถ้าการปราศรัยนั้นพูดได้ดี ก็จะมีผลต่อคะแนนเสียงที่ได้รับในทางบวก แต่ถ้าพูดไม่ดีก็จะมีผลต่อคะแนนที่ได้รับในทางลบ การปราศรัยไม่ใช่เรื่องสักแต่ว่าอยากพูดอะไรก็พูดไป ควรจะมีการเตรียมการไว้ล่วงหน้าอย่างดี เช่น จะต้องมีการเตรียมโฆษกที่มีความสามารถ จะต้องมีการเตรียมกันพูดที่พูดเก่ง ผู้ฟังไม่เบื่อหน่าย และสามารถพูดโน้มน้าวจิตใจของผู้ฟังให้คล้อยตาม อีกทั้งจะต้องมีน้ำเสียงที่ผู้ฟังฟังแล้วน่าครีธา เนื้อหาสาระที่จะพูดก็ต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนให้ความสนใจ

ปัญหาของการปราศรัย สำหรับด้านผู้พูดนับเป็นปัญหาที่หนักเพราะการจะสรรหานักพูดที่จะขึ้นไปพูดนั้นค่อนข้างจะหายาก โดยเฉพาะต้องคิดเอาจากผู้สมัคร เพราะอาจมีมืออาชีพมาพูดแทน จะไม่ได้ผลอะไรต่อกลุ่ม เท่ากับผู้พูดที่เป็นผู้สมัครเคยขึ้นไปพูดในอดีต ยังไม่เคยปรากฏว่า ผู้พูดสามารถพูดจนเป็นที่ชื่นชอบของประชาชน

อีกปัญหาหนึ่ง ก็คือประชาชนให้ความสนใจกับการปราศรัยน้อยมาก นับเป็นเรื่องที่แปลกที่ประชาชนในเขตเทศบาลฯ ไม่ค่อยให้ความสนใจต่อการปราศรัย แม้จะมีนักพูดระดับชาติจากพรรคการเมืองในกรุงเทพฯ มาพูด ตัวอย่างเช่น การเลือกตั้ง ส.ส. ในปี 2535 ที่ผ่านมา พรรคการเมืองต่าง ๆ ที่มาตั้งเวทีปราศรัยที่ลานเอนกประสงค์ประตู่ท่าแพ เช่น พรรคความหวังใหม่ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคพลังธรรม ซึ่งทั้งสามพรรคนี้ ล้วนแล้วแต่หัวหน้าพรรคนำทีมชนพลนักพูดของพรรคมาเอง แต่ก็ไม่ได้รับความสนใจจาก

ประชาชนในเขตเทศบาลฯ เท่าที่ควร สังเกตได้จากผู้ที่มาฟังการปราศรัยนั้น ส่วนมากมาจากต่างอำเภอแทนทั้งนั้น ข้อสังเกตที่ว่ามาจากต่างอำเภอนั้นคงสังเกตได้หลายประการคือ การแต่งกาย การพื่อข้าวมากินที่ลานเอนกประสงค์ รถโดยสารจากต่างอำเภอ สำหรับรถโดยสารต่างอำเภอที่จอดอยู่ในลานเอนกประสงค์และสถานที่ใกล้เคียง ในวันที่ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธมาพูดก็ดี นายกชวน หลีกภัย มาพูดก็ดี นับได้ประมาณ 300 คัน ในจำนวนรถ 300 คันนี้จะสามารถบรรทุกผู้โดยสารได้ประมาณ 4,000 คน ดูจากผู้ที่ลานเอนกประสงค์แล้ว คาดว่าคงไม่เกิน 5,000 คน แสดงให้เห็นว่าคนในเขตเทศบาลไม่สนใจฟังการปราศรัย

1.7 การปิดสติ๊กเกอร์

เท่าที่ผ่านมามีการพิมพ์สติ๊กเกอร์เป็นชื่อของกลุ่มฯ และหมายเลขผู้สมัครของกลุ่ม แล้วนำไปปิดในที่ต่าง ๆ เช่น ทำรถยนต์โดยสารด้านหลังของสามล้อปั่น กระดาษด้านหลังของรถยนต์นั่ง ตู้โชว์ของร้านค้า สำหรับสติ๊กเกอร์นี้ได้ผลมากน้อยเพียงใดยากที่จะประเมิน แต่ที่แน่ชัดคือในระหว่างหาเสียงหากสามารถปิดสติ๊กเกอร์ออกไปมาก ๆ ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีกำลังใจ และไม่เหน็ดเหนื่อยกับการหาเสียง

2. การหาเสียงในลักษณะที่ไม่เปิดเผย

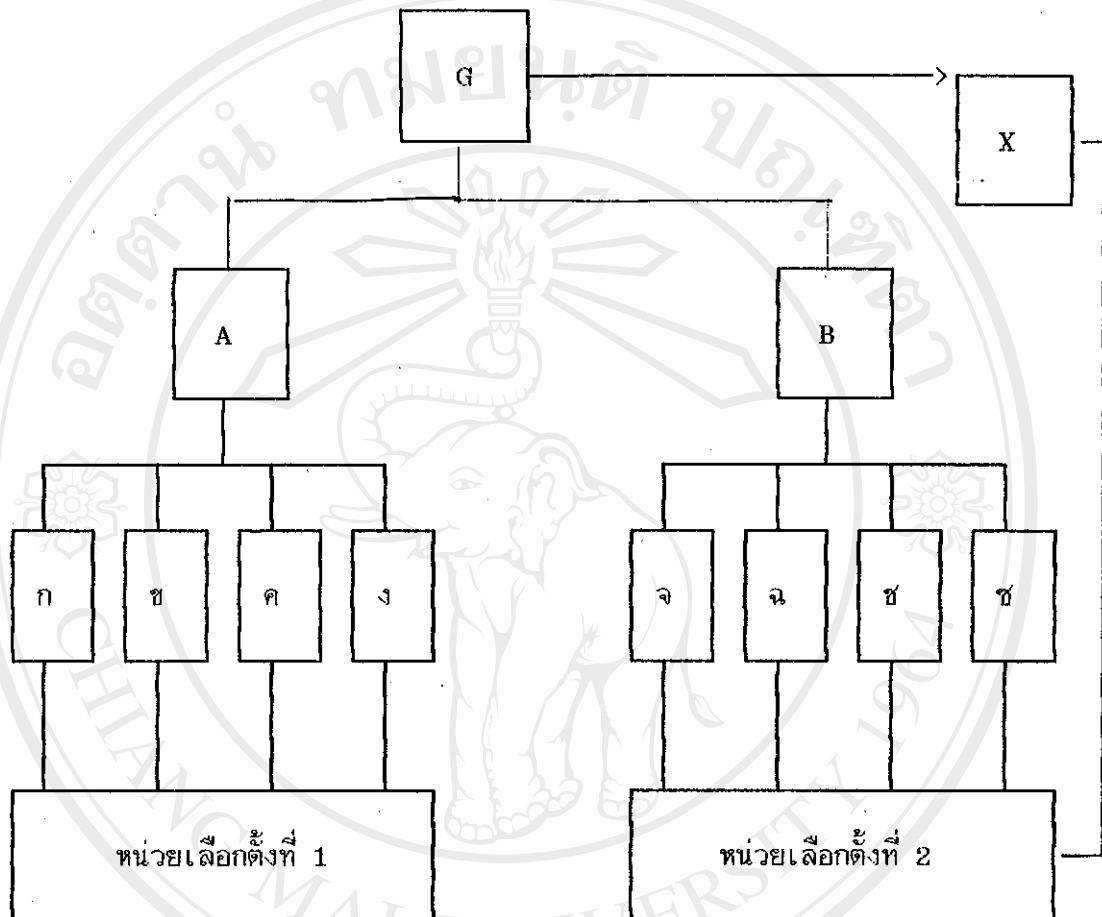
โดยมากเป็นการหาเสียงทางอ้อม ก็คือการหาเสียงด้วยวิธีการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเลือกตั้ง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการโกงการเลือกตั้งนั่นเอง วิธีโกงการเลือกตั้งคงมีอยู่มากมาย แต่จะหยิบเอาเรื่องการซื้อเสียงมาเขียน ทั้งนี้ก็เพราะการซื้อเสียงเป็นระบบที่ใช้ในการเลือกตั้ง ได้ผลดีที่สุด และมากที่สุดขณะนี้ และเป็นตัวแปรที่สำคัญของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ในอดีต การซื้อเสียงด้วยวิธีการจ่ายกันด้วยเงินสดนั้น ไม่เคยปรากฏ เท่าที่ปรากฏนั้นก็คือ การจัดงานเลี้ยงหั่วคะแนนบ้าง

หวัคะแนจ้งงานเลียงชาวบ้านบ้าง ส่วนค่าใช้จ่ายในงานเลียงทางกลุ่มเป็นผู้ออก เริ่มตั้งแต่การเลือกตั้งปี 2528 จนถึงการเลือกตั้งปี 2533 การเลือกตั้งทั้งสองครั้งนั้นแทบจะไม่ต้องไปเสียเวลากับการหาเสียงในรูปแบบอื่นเลย คงตั้งหน้าตั้งตาเตรียมการซื้อเสียง (ด้วยเงินสด) เพียงอย่างเดียว เพราะคู่มือนอกมโนใจกันทุกฝ่ายว่า จะชนะการเลือกตั้งเมื่อซื้อเสียงเลือกตั้ง ในรูปแบบเงินสดนี้ จะทำกันเป็นระบบและซื้อกันได้อย่างทั่วถึง ตามรูปแบบการซื้อเสียงดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.2.3 แผนภูมิการซื้อเสียงในรูปของการซื้อเสียงด้วยเงินสด

จากแผนภูมิ

G = คือ มือซื้อ หมายถึง บุคคลที่ทางกลุ่มมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการซื้อ
ประจำเขตเลือกตั้ง

A และ B = คือหัวหน้าประจำหน่วยเลือกตั้งที่ G เป็นผู้ตั้งขึ้น

ก, ข, ค, ง = คือหัวหน้าประจำย่านหนึ่งที่ A เป็นผู้ตั้งขึ้นมารับผิดชอบหน่วยเลือกตั้ง

จ, ฉ, ช, ซ = B เป็นผู้ตั้งขึ้น

X = คือคนของ G ทำหน้าที่ตรวจสอบเก็บข้อมูลรายงาน G หรือรับคำสั่งจาก

G ไปตรวจเช็คพฤติกรรมต่าง ๆ

การซื้อเสียงเลือกตั้ง แผนภูมิที่ได้แสดงไว้เป็นวิธีการที่กลุ่มการเมืองท้องถิ่น
กระทำมาในการเลือกตั้งปี 2528 และปี 2533 ในวิธีการที่กระทำนั้น

เริ่มต้นที่ มือซื้อ (G) คำว่ามือซื้อเป็นคำที่พูดกันภายในกลุ่ม กลุ่มจะคัด
เลือกหรือมอบหมายให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือคนสนิทของผู้สมัครเท่าที่ผ่านมามือซื้อ ผู้
สมัครคนใดคนหนึ่งจะเป็นมือซื้อเอง มือซื้อแต่ละเขตจะมีเพียงคนเดียว เป็นผู้รับผิดชอบ
เพื่อความไม่ซ้ำซ้อนในเวลาจ่ายเงินขั้นตอนไปมือซื้อก็จะตั้งห้วคะแนนรับผิดชอบหน่วย หน่วย
ละ 1 คน (A หรือ B) ในแต่ละเขตจะมีหน่วยเลือกตั้งประมาณ 20 กว่าหน่วย ก็จะมีห้ว
คะแนนรับผิดชอบหน่วยอยู่ 20 กว่าคน ดังนั้นมือซื้อก็เพียงแค่ประสานงานกับห้วคะแนน 20
กว่าคนเท่านั้น เวลาจ่ายเงินจะไม่อีกทีก็คิดโครม ต่อจากนั้นห้วคะแนนประจำหน่วยก็จะไป
ตั้งห้วคะแนนประจำย่าน โดยแบ่งเขตกันกับรับผิดชอบ เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อน เมื่อตั้งผู้รับผิดชอบ
เรียบร้อยแล้ว ก็จะมีการจ่ายเงิน เรียกว่า เงินสำหรับดำเนินการ ในขั้นแรกห้วคะ
แนนหน่วยก็จะจ่ายกันคนละ 3,000 บาท ห้วคะแนนย่านคนละ 1,000 บาท การจ่ายเงิน
ทุกครั้งจะจ่ายตามลักษณะแผนภูมิด้านซ้ายมือ การจ่ายเงินให้กับห้วคะแนนไม่อาจกำหนดตาย
ตัว โดยมากจะจ่ายทุกครั้งที่ห้วคะแนนมาขอ เมื่อการจ่ายเงินครั้งแรกถึงมือห้วคะแนนแล้ว
งานก็เริ่มขึ้น คือ ห้วคะแนนย่านก็จะออกกล่าวรายชื่อชาวบ้านที่จะขายเสียงให้ แล้วส่งรายชื่อ
มายั้วห้วคะแนนหน่วย ห้วคะแนนหน่วยก็จะส่งมาให้มือซื้อ มือซื้อก็จะตรวจเช็คดูและเก็บรวบรวม
รวมไว้ การดำเนินการตามแผนภูมิทางด้านขวามือ จากนั้นหน้าที่ของห้วคะแนนก็คือ ช่วย
ปลุกระดมชาวบ้าน จัดงานเลี้ยงชาวบ้าน โดยค่าใช้จ่ายกลุ่มเป็นผู้ออกเสาะหาหาความ
เคลื่อนไหวของฝ่ายตรงกันข้าม แล้วส่งย้อนคืนให้กับมือซื้อ มือซื้อก็จะส่งหน่วยตรวจเช็คเข้า
มาเช็คดูชื่อเท็จจริง ในช่วงระหว่างการทำเสียง ก็จะมีการเวียนวนอยู่ในรูปของแผนภูมิ
ข้างต้น

สำหรับการจ่ายเงินให้กับชาวบ้านนั้น มักจะกระทำก่อนการเลือกตั้งหนึ่งวัน
เหตุที่ทำการจ่ายเงินให้ช้ำก็เพื่อดูว่าคู่แข่งชั้นจะจ่ายกันอย่างไร จ่ายเท่าไร ก่อนถึงวันจ่าย

เงิน มือซื้อจะเตรียมการไว้เรียบร้อย โดยจัดจำนวนเงินที่จะแจกจ่ายให้ชาวบ้านตามรายชื่อที่หวัคแนจะได้รับ จัดห่อไว้เรียบร้อย โดยด้านหน้าของห่อจะมีชื่อของหวัคแนที่จะมอบเงินให้ พอถึงวันจ่ายเงิน มือซื้อจะนัดให้หวัคแนมารับเงินตามสถานที่นัดหมาย หรือไม่มือซื้อก็จะเอาเงินไปส่งให้หวัคแนถึงบ้าน เมื่อหวัคแนรับเงินแล้ว ก็จะจ่ายต่อไปยังหวัคแนย่าน ซึ่งมือซื้อก็ได้ห่อไว้เรียบร้อยแล้วและมีชื่อกำกับเรียบร้อย เมื่อหวัคแนย่านได้รับเงินแล้ว ก็จะรอนถึงหัวค่ำแล้วก็แจกจ่ายเงินให้กับชาวบ้านตามรายชื่อที่ตนจดไป การดำเนินการให้เป็นไปตามแผนภูมิด้านซ้ายมือ

หน้าที่ของมือซื้อคง ไม่ได้สิ้นสุดลงเมื่อจ่ายเงินออกไปเรียบร้อยแล้ว มือซื้อจะต้องออกตรวจการทำงานของหวัคแนทั้งหมดว่าทำงานตามแผนเรียบร้อยดีหรือไม่ ซึ่งมือซื้อจะต้องติดตามแก้ปัญหาไป ตลอดจนถึงวันเลือกตั้ง มือซื้อจะหมดหน้าที่ก็ต่อเมื่อทางการราชการประกาศปิดหีบเลือกตั้ง นอกจากนี้มือซื้อยังต้องจัดรถรับจ้างเพื่อให้หวัคแนบรรทุกชาวบ้านมาใช้สิทธิ

สำหรับหวัคแนก็เช่นเดียวกัน เมื่อรับเงินจากมือซื้อและแจกจ่ายให้ชาวบ้านแล้ว ก็ต้องติดตามชาวบ้านที่รับเงินไปใช้สิทธิ เพื่อป้องกันไม่ให้ชาวบ้านที่รับเงินเบี้ยว นอกจากนี้ยังต้องคอยสังเกตการณ์และรายงานให้มือซื้อทราบตลอด ถ้ามีปัญหา ก็จะตามมือซื้อมาแก้ปัญหา

จากการทำงานอย่างมีระบบนี้ ทำให้การซื้อเสียงในลักษณะเงินสดมีประสิทธิภาพมาก องค์ประกอบที่สำคัญของการซื้อเสียง

มือซื้อ ก็คือ คนที่ทางกลุ่มคัดเลือกให้เป็นคนทำหน้าที่ซื้อเสียง โดยมากก็จะคัดเลือกจากผู้สมัครที่มีความสามารถในด้านนี้ มือซื้อมีความสำคัญต่อผลของการซื้อเป็นอย่างมาก ถ้าหากมือซื้อไม่เก่งก็เท่ากับเอาเงินจำนวนนับล้านบาทไปเผาทิ้ง

หน้าที่ของมือซื้อ

- ก. สรรหาหั่วคะแนนที่ดีและมีประสิทธิภาพ
- ข. คอยแก้ปัญหาที่หั่วคะแนน ได้รับหรือปัญหาที่ได้รับแจ้งจากหั่วคะแนน
- ค. รวบรวมรายชื่อผู้ขายเสี่ยงที่หั่วคะแนนส่งมาให้
- ง. เตรียมเงินไว้สำหรับซื้อเสี่ยง
- จ. จ่ายเงินให้กับหั่วคะแนนด้วยตนเอง
- ฉ. ติดตามการทำงานของหั่วคะแนนและคอยแก้ปัญหาในวันลงบัตรเลือกตั้ง
- ช. คอยควบคุมและตรวจสอบการทำงานของหั่วคะแนนว่ามีการจ่ายเงินให้กับชาวบ้านหรือไม่
- ซ. คอยติดตามและเสริมช่องว่างในวันเลือกตั้ง เช่น การซื้อคะแนนเพิ่ม หรือการตัดสินใจเพิ่มค่าหัวในบางจุด

หน้าที่ของหั่วคะแนน

- ก. ติดต่อประสานงานกับผู้ซื้อเสี่ยง
- ข. ล่ารายชื่อชาวบ้านที่จะขายเสี่ยง และรวบรวมส่งให้กับมือซื้อ
- ค. ติดตามข่าวสารการเคลื่อนไหวของกลุ่มคู่แข่ง
- ง. ดูแลผู้ขายเสี่ยง (ชาวบ้าน) จนกระทั่งการลงบัตรเลือกตั้งสิ้นสุดลง
- จ. เป็นผู้เบิกเงินจากมือซื้อมาแจกจ่ายให้กับผู้ขายเสี่ยง
- ฉ. เป็นผู้จัดรับส่งผู้ขายเสี่ยงมาลงบัตรที่หน่วยเลือกตั้ง
- ช. ในวันเลือกตั้ง จะต้องติดตามและตรวจสอบว่าผู้ขายเสี่ยงมาใช้สิทธิแล้วหรือยัง ถ้ายังก็ต้องติดตามให้มาใช้สิทธิ
- ซ. คอยสังเกตว่าผู้ขายเสี่ยงเบี่ยงหรือไม่

การซื้อเจ้าหน้าที่ตำรวจ

เท่าที่ผ่านมา โดยมากจะกระทำกับเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับชั้นผู้น้อย โดยจ้างตำรวจจำนวนหนึ่ง เพื่อติดตามรังควานหัวคะแนนฝ่ายตรงข้าม ไม่ให้ทำงานได้สะดวก โดยทางกลุ่มจะให้รายชื่อและที่อยู่ของหัวคะแนนฝ่ายตรงข้าม สำหรับวันเลือกตั้ง ก็มีการตกลงกับกลุ่มตำรวจดังกล่าว ให้ทราบทั่วหัวคะแนนฝ่ายเรา มีสัญลักษณ์อะไร เช่น เพ็ญปากกา 2 ตัวย เป็นต้น ส่วนหัวคะแนนที่ไม่มีสัญลักษณ์ดังกล่าว ก็ให้ตำรวจไล่จับ ส่วนตำรวจประจำหน่วยเลือกตั้ง ก่อนที่จะเริ่มลงบัตรก็จัดการยื่นซองให้ ถ้าตำรวจรับซอง ตำรวจก็จะเอาหูไปนาเอาตาไปไร่ แต่ถ้าตำรวจไม่รับซองก็อย่ากระทำการอะไรประเจิดประเจ้อจนน่าเกลียด

การซื้อบัตรประชาชน

การซื้อบัตรประชาชน เท่าที่ผ่านมากระทำกันน้อยมาก เพราะการซื้อบัตรประชาชนมีผลเพียงการตัดคะแนนคู่แข่ง เช่น ถ้ารู้ว่าย่านไหนประชาชนสนับสนุนคู่แข่งกัน ก็ให้ซื้อบัตรประชาชนย่านนั้นไว้ เพื่อไม่ให้คนย่านนั้น ไปใช้สิทธิ ส่วนผลทางด้านอื่นนั้นยังไม่ค่อยทำกัน

การซื้อบัตรเหลือง

บัตรเหลือง หมายถึง เอกสารที่ทางราชการออกให้เพื่อแทนประชาชน ในระหว่างรอบัตรจริง บัตรเหลืองแตกต่างกับบัตรประชาชนตรงที่ไม่มีรูปถ่ายของเจ้าของบัตร เมื่อซื้อบัตรเหลืองมาแล้วก็ใช้คนของกลุ่มที่จัดไว้ไปเวียนเทียนลงบัตร เป็นวิธีการซื้อเสียงที่ได้คะแนนเสียงค่อนข้างแน่นอน

วิธีการดำเนินการเรื่องบัตรเหลืองก็คือ ให้หัวคะแนนพาชาวบ้านไปแจ้งความว่าบัตรประชาชนหายและขอออกบัตรใหม่ เมื่อได้บัตรเหลืองมาแล้วก็ให้เอามาขายให้กับมืออื่น โดยซื้อจากหัวคะแนนในราคาบัตรละ 250-300 บาท หัวคะแนนจะหักเอา

100 บาท เป็นค่าหน่วยการ ที่เหลือให้เจ้าของบัตร เกี่ยวกับบัตรเหลือง จะมีการเตรียม การในช่วงที่ไม่ห่างจากวันเลือกตั้งมากนัก เพื่อตัดปัญหาเรื่องอายุความของบัตรเหลือง

การซื้อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

เท่าที่ผ่านมามีการซื้อกรรมการทั้งหน่วย ไม่นิยมซื้อเป็นรายบุคคล การซื้อกรรมการหน่วยเลือกตั้งคง ไม่อาจจะซื้อได้ทุกหน่วย จะเลือกซื้อบางหน่วยซื้อได้เท่านั้น การซื้อกรรมการหน่วยเลือกตั้งเพื่อหวังผลดังนี้ คือ

- ก. กรณีบัตรเหลือง ให้ผ่านได้สะดวกสบาย
- ข. แอบกาบัตรแทนผู้ที่ไม่มาใช้สิทธิ
- ค. กลั่นแกล้งถ่วงเวลา คนของฝ่ายตรงข้ามที่มาใช้สิทธิให้เกิดความ อึดมระอา และรำคาญเลยไม่ใช้สิทธิ
- ง. เวลาชานหมายเลขในบัตร ขานผิดขานถูกเพื่อเพิ่มคะแนนให้ ฝ่ายตน
- จ. ทำบัตรดีของคู่แข่งให้ฉีกขาดเพื่อให้เป็นบัตรเสีย

การซื้อคนนอกเขตให้มาลงสมัคร

การเอาคนนอกเขตเข้ามาใช้สิทธินั้นกระทำกันเป็นระบบ โดยความ ร่วมมือของกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน เพราะการเอาคนนอกเขตเข้ามาใช้สิทธิในเขต จะต้อง เริ่มที่การย้ายสำมะโนครัวเข้ามาในเขตก่อนการประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิลงบัตรเลือกตั้ง เพื่อให้ได้สิทธิในการลงบัตรขึ้นตอนหนึ่งก่อน ส่วนอีกขั้นตอนหนึ่งคือในวันใช้สิทธิ การจัดผู้มา ใช้สิทธิมาให้ถูกต้องตามสิทธินั้น ถ้าจำนวนคนน้อยไม่คุ้ม จะต้องเอามา เขตละไม่ต่ำกว่า หนึ่งพันคน จึงจะคุ้มค่าดำเนินการ

การวิจัยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ ปี 2533

แบบแผนการหาเสียง

ในส่วนนี้จะ ได้พรรณนาถึง แบบแผนการหาเสียง ของแต่ละกลุ่มการเมือง ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ด้วยกันคือ แบบแผนการหาเสียง ตามหลักกฎหมาย และหลักการประชาธิปไตย และแบบแผนที่ขัดต่อหลักการ

ในสังคมอารยะที่ให้ เสรีภาพทางการเมือง แก่ประชาชนนั้น การแข่งขันกันหาเสียงเลือกตั้ง จะต้องอยู่บน พื้นฐานของความบริสุทธิ์ยุติธรรม ซึ่งหมายความว่า ผู้ที่เข้าแข่งขันจะต้องเคารพ กฎเกณฑ์ กติกา ไม่ใช่ข้อได้เปรียบของตน ทำลายล้างคู่ต่อสู้

โดยแท้ที่จริงแล้ว การหาเสียงนั้น เป็นกระบวนการสร้างความนิยม ที่ต่อเนื่อง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร นักการเมืองอาชีพ อาจต้องวางแผนสร้างฐานความนิยมของตนเองเป็นเวลาหลาย ๆ ปี ก่อนตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้ง ตัวอย่างเช่น นายลัมพันธ์ ทองสมัคร อดีตครู สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช พรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งพยายามใกล้ชิดกับนายสุรินทร์ มาศดิตถ์ นักการเมืองอาวุโสของจังหวัด และขอย้ายตัวเองไปสอน ตามโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดจนเป็นที่รู้จัก และยอมรับจากประชาชนกันโดยทั่วไป

ดังนั้น การหาเสียงจึงต้องมีลักษณะที่เปิดเผยซึ่งอาจจะมีรูปแบบได้หลาย ๆ อย่าง เช่น การใช้แผ่นปลิว โปสเตอร์ ปราศรัย เดินตามบ้าน รถโฆษณา และจดหมาย เป็นต้น

กลุ่มการเมืองทั้งสามกลุ่ม ที่เข้าชิงชัยเก้าอี้ สมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ ครั้งนี้ต่างก็ใช้วิธีการหาเสียง ดังกล่าวนี้กันอย่างถ้วนหน้า

ในแง่การปราศรัย ซึ่งแต่ละกลุ่มพยายาม ใช้สถานที่ชุมชนต่าง ๆ ในเขตเทศบาล เช่น ตลาดสมเพชร ตลาดต้นพยอม ตลาดประตูเชียงใหม่ และช่วงประตูท่าแพ

กลุ่มพลังคุณธรรม ซึ่งมี พ.ต.ท. ไสว มาลัยวรรณ ประธานศูนย์อำนวยการหาเสียง ได้เชิญ นายสุเทพ อัครากร รองหัวหน้าพรรคพลังธรรม และพันตรีหญิง ศิริลักษณ์ ศรีเมือง ภรรยาของพลตรี จำลอง ศรีเมือง หัวหน้าพรรคขึ้นมาช่วย ปราบปรามหาเสียง สำหรับกลุ่มประชาชนดีและกลุ่มอาชญากรนั้น เนื่องจากไม่มีความสัมพันธ์ เป็นทางการกับพรรคการเมืองใดในระดับชาติ จึงต้องอาศัยสมาชิกกลุ่มในท้องถิ่นเท่านั้น ดังนั้นในการปราบปราม กลุ่มพลังคุณธรรม จึงสามารถดึงดูดประชาชนผู้สนใจได้มากกว่า

ในด้านการใช้สื่อหาเสียง ประเภทติดอยู่กับที่ เช่น โปสเตอร์ คัดเอาที่แผ่นผ้า แม้ว่ากลุ่มประชาชนดี จะเป็นกลุ่มแรกที่เริ่มต้นใช้วิธีนี้ แต่ในช่วงใกล้วันเลือกตั้ง ซึ่งการหาเสียงเข้มข้นมากขึ้นนั้น กลุ่มอาชญากรก็หันมาใช้วิธีการนี้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะมีการขึ้นคัดเอาที่ รูปหัวหน้ากลุ่ม คือ นายวรกร ตันตรานนท์ ขนาดมหึมาตามมมเมืองต่างๆ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่มีผู้คนสัญจรไปมาคับคั่ง ประมาณสิบจุด เช่น ลีแยกสนามบิน เชียงใหม่ ลีแยกแจ้งหัวริน ริมฝั่งแม่น้ำปิงตรงข้ามกับตลาดต้นลำไย เป็นต้น ในการขึ้นคัดเอาที่ คาดว่าคงจะต้องใช้เงิน เป็นจำนวนล้านบาทขึ้นไป โดยสรุปเมื่อคำนึงถึงปริมาณ และคุณภาพของการใช้ สื่อหาเสียงประเภทนี้แล้ว กลุ่มอาชญากร น่าจะเหนือกว่า กลุ่มประชาชนดีและกลุ่มพลังคุณธรรม

การหาเสียงที่ขัดต่อหลักกฎหมายและหลักการประชาธิปไตย

จากการเปรียบเทียบ ข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับแบบแผนการหาเสียงประเภทนี้ แล้ว ปรากฏว่า กลุ่มพลังคุณธรรม เป็นเพียงกลุ่มเดียวที่ไม่มีข้อมูลที่ชัดเจน ให้เชื่อแน่ว่าได้เกี่ยวข้องกับการใช้วิธีการนี้ สำหรับแบบแผนการหาเสียง ที่ขัดต่อกฎหมาย และหลักการประชาธิปไตยนี้ อาจแบ่งออกได้เป็น 3 วิธีการ คือ

การทุจริตโดยบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

วิธีมักนิยมใช้กันใน กลุ่มการเมืองที่เป็นผู้บริหารเทศบาลโดยอาศัย ข้อบกพร่อง ของกฎหมายสองประเภทด้วยกันคือ การโยกย้ายสำมะโนครัวอย่างมีเสรี แม้ว่าจะอยู่ใกล้ช่วงเลือกตั้ง และการให้จัดทำบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งขึ้นใหม่ทุกครั้ง เมื่อมีการเลือกตั้ง

ในประการแรกนี้ พอจะสังเกตเห็นได้ว่า ในวันเลือกตั้งประชาชนผู้มาใช้สิทธิออกเสียง จำนวนไม่น้อยใช้บัตรเหลือง ซึ่งเป็นใบแทนบัตรประจำตัว เป็นเอกสารกำกับการใช้สิทธิ ซึ่งชวนให้สงสัยว่า อาจมีกลุ่มการเมือง บางกลุ่มได้โยกย้ายสมัครพรรคพวก ของตนมาจากที่อื่น นอกจากนี้ การใช้ประโยชน์ จากการที่บัตรเหลือง ไม่มีรูปถ่ายของผู้ถือบัตรก็มักนิยมใช้กัน ในหมู่คน ที่จะต้องรู้จักกันกับ เจ้าพนักงานดำเนินการเลือกตั้ง กล่าวคือ บุคคลอาจไปแจ้งบัตรประชาชนของตนหาย ซึ่งทางฝ่ายทะเบียนก็จะออกบัตรเหลืองแทนให้ ซึ่งใครก็ได้ยืมนำบัตรนี้ไปใช้สิทธิ โดยเฉพาะเมื่อใกล้เวลาปิดหีบ ซึ่งกรรมการที่ควบคุมอยู่ มันใจแล้วว่าบุคคลที่ถูกใช้สิทธิแทนนั้น จะไม่ปรากฏตัว ณ หน่วยเลือกตั้งแล้วแน่ ๆ

การทำบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ขึ้นใหม่ ยังมีปัญหาซ้ำกัน ในหน่วยเลือกตั้งเดียวกัน และต่างหน่วยเลือกตั้ง ซึ่งประมาณว่ากว่า 300 ชื่อ (ชาวสยาม 10 ก.ย. 33, หน้า 12) พฤติกรรมเช่นนี้ ชักนำไปเข้าใจว่าน่าจะมีการทุจริตเกิดขึ้น เพราะความผิดพลาด ในลักษณะเช่นนี้ ไม่น่าจะเกิดขึ้น ในเขตเทศบาลเพียงเทศบาลเดียว

การใช้ความรุนแรงทำลายคู่ต่อสู้

ลักษณะของการ "หาเสียง" ออกมาในรูปการข่มขู่ หรือทำลายเสียงคู่ต่อสู้ เช่น ทำลายป้ายหาเสียง คว่าถึงชยะให้หกเรื้อราด ออกหนังสือปลกดำ ทำลายทรัพย์สิน ซึ่งเป้าหมายที่ถูกโจมตี ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มการเมืองที่อยู่ในอำนาจ

นายวรกร ตันตรานันท์ รักษาการนายกเทศมนตรี นครเชียงใหม่ หัวหน้ากลุ่มอาณันทภูมิกล่าวว่า "เวลานี้ได้มีการออกหนังสือปกคำโจมตีกลุ่มอาณันทภูมิ ทัวเชียงใหม่ มีรูปตนปรากฏอยู่ และเขียนข้อความว่า กลุ่มอาณันทภูมิกราบเรียนพี่น้อง ผมขออภัยไม่ขอรับใช้อีกต่อไป ขอยอมรับว่าไร้ความสามารถ ไม่อาจบริหารเทศบาลได้อีกต่อไป การหาเสียงด้วยวิธีดังกล่าว ตนไม่อยากจะบอกว่า เป็นฝีมือของกลุ่มใด ขอให้ประชาชนวินิจฉัยเองจะดีกว่า" (มติชน, 22 ก.ย. 33, หน้า 22)

นอกจากนี้ใน วันที่ 22 กันยายน 2533 ก่อนวันเลือกตั้ง ก็ยังมีบุคคลกลุ่มหนึ่งประมาณ 40 - 50 คน ยกพวกเข้าไปใช้ของแข็งทุบตีน้ำมันในปั้มศาลเทกซ์ ซึ่งเป็นของตระกูลตันตรานันท์ บริเวณประตูข้างเผือก จนเสียหายให้การไม่ได้ไป 4 ตู้ (ไทยนิวส์, 24 ก.ย. 33 หน้า 16)

เช่นเดียวกับนายทองคำ ปัดทจักร ผู้สมัครกลุ่มพลังคุณธรรม อดีตอาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดเส้าหิน อาจารย์โรงเรียนวัดเกตุการาม และโรงเรียนหอนพระ ได้แจ้งความว่าได้รับการทาบตาม จากผู้สมัครคนหนึ่งให้ถอนตัวโดยเสนอค่าตอบแทน 30,000 บาท นายทองคำไม่ตกลงหลังจากนั้นอีกสองสามวัน ก็มีโทรศัพท์มาข่มขู่ให้ถอนตัวอีก (ข่าวสยาม, 2 ก.ย. 33 หน้า 12)

การจัดตั้งระบบหัวคะแนน

แม้ที่จริงการจัดตั้งระบบหัวคะแนน ไม่น่าจะเป็นวิธีการหาเสียงที่ขัดต่อหลักการเลือกตั้ง ในระบอบประชาธิปไตย ถ้าหากไม่ได้เกี่ยวข้องกับ การอุปถัมภ์ค้ำชูกัน ระหว่างผู้มีอำนาจตัดสินใจ กับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ในกรณีพนักงานเทศบาล ซึ่งหัวหน้าเป็นข้าราชการประจำนั้น ไม่ปรากฏแน่ชัดว่ามีปัญหาในการวางตัวเป็นกลาง แต่สำหรับพนักงานที่เป็น ลูกจ้างนั้นได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี จากกลุ่มอาณันทภูมิ ซึ่งเป็นฝ่ายบริหารเทศ

บาลอยู่ในขณะนั้น โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ดับเพลิง ซึ่งขอบเขตหน้าที่กว้างขวางกว่าตำแหน่ง เช่น บรรเทาทุกข์ของประชาชน ด้วยการจัดหาผ้าอุปโภคบริโภค ให้ความสะดวกในการจัดงานประเพณีต่างๆ อันเป็นงานที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับประชาชนทั้งสิ้น ปรากฏว่าได้รับเสื้อผ้า ชุดปฏิบัติการใหม่ หรือได้รับกรรมธรรม์ประกันชีวิต เป็นต้น เช่นเดียวกับครูเทศบาล ที่มีการจัดให้ไปทัศนศึกษาดูงาน ในหลายจังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย

วิธีการจัดตั้งระบบหัวคะแนนที่ดี อีกประการหนึ่งก็คือ การจัดชุมชนขึ้นใหม่อีก 3 ชุมชน ในระยะหาเสียงนี้ ในแขวงนครพิงค์ กาวิละ และเม็งราย ซึ่งทำให้น่าสงสัยว่า การจัดตั้งชุมชนเหล่านี้ใน เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ฐานะดีอยู่แล้วนั้น จะตรงกับปรัชญาของการจัดตั้งชุมชน ในไทยซึ่งมักจะเน้น พื้นที่แออัดและยากจนเป็นสำคัญ

การแจกจ่ายจัดหา

ในช่วงการแข่งขัน หาเสียงเลือกตั้งครั้งนี้ เทศบาลนครเชียงใหม่ภายใต้การบริหารงาน ของกลุ่มอานันทภูมิ ได้ขอความร่วมมือไปยังองค์การยูนิเซฟ บริจาคเงินจำนวน 30,000 บาท เพื่อสนับสนุนโครงการกองทุนมั่ง โดยให้เหตุผลว่าเพื่อให้ประชาชนทั้ง 10 ชุมชน มีความรู้ความเข้าใจ ในการป้องกันโรคระบาด (ข่าวสยาม, 12 ก.ย., หน้า 12) ในกรณีนี้หากวิเคราะห์ถึงเหตุผล ดังกล่าวแล้วก็ไม่อาจจะถือได้ว่า เป็นเหตุผลที่ดีและหนักแน่นเพียงพอ ที่จะสร้างความชอบธรรม ให้กับโครงการนี้เพราะประชาชนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในเขตเทศบาล ก็คงจะมีความรู้ความเข้าใจดีอยู่แล้ว

อนึ่งการที่กลุ่มพลังคนธรรม ได้ทำหนังสือประท้วง ไปยังกงสุลอเมริกันประจำจังหวัดเชียงใหม่ ขอให้ระงับความช่วยเหลือ แก่โครงการกองทุนมั่ง โดยเห็นว่าเป็นเรื่องให้คนให้โทษ แก่กลุ่มการเมืองนั้นเป็นความเข้าใจผิดอย่างยิ่ง เนื่องจากองค์การยูนิเซฟ สังกัดสหประชาชาติไม่ใช่

หน่วยงานของกงสุลอเมริกัน

นอกจากนี้ยังมีข้อมูลปรากฏอีกว่า กลุ่มอานันทภูมิยังใช้วิธีแจกจ่ายเครื่องอุปโภคอื่นๆ เช่น แก้วน้ำ ปากกา ไฟแช็ค ซึ่งมีเครื่องหมายของกลุ่มกำกับอยู่ (ข่าวสยาม, 14 ก.ย. 33, หน้า 12) และเมื่อเช้าวันที่ 22 กันยายน 2533 (ก่อนเลือกตั้ง 1 วัน) ทางเทศบาลก็ได้ทำการซ่อมแซมผิวถนนบริเวณตลาดนวลรัจอีกด้วย (ข่าวสยาม, 23 ก.ย. 33, หน้า 12)

การซื้อเสียง

การซื้อเสียงในที่นี้หมายถึง การที่ผู้รับเลือกตั้งคนหนึ่ง ใช้เงินจำนวนหนึ่งแลกเปลี่ยน กับเสียงหนึ่งเสียง และแม้ว่าการซื้อเสียงจะไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจน เหมือนกับการแจกจ่าย และจัดหาก็ตาม แต่ก็ทราบกันโดยทั่วไปเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ ที่กลุ่มการเมืองต่างๆ ใช้อยู่

การซื้อเสียงอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ ทางตรงและทางอ้อม ในประเภทแรกนั้นได้แก่ การที่ผู้สมัครหรือกลุ่มการเมือง ให้ค่าตอบแทนประชาชนผู้เลือกตั้ง ที่มาลงคะแนนให้กับตน ซึ่งเป็นวิธีการที่ปรากฏเป็นในการเลือกตั้ง เทศบาลนครเชียงใหม่ครั้งนี้ อีกประเภทหนึ่ง ได้แก่ การที่ผู้สมัคร หรือกลุ่มประเมินแล้วว่า คะแนนนิยมของคนในเขตนั้น สู้ฝ่ายตรงกันข้ามไม่ได้ หากประชาชนไปใช้สิทธิก็เท่ากับเพิ่มคะแนน ให้คู่ต่อสู้ แต่วิธีการนี้ ไม่ค่อยปรากฏนักในการเลือกตั้งครั้งนี้

ตัวอย่างของการซื้อเสียงข้างต้นนี้ ปรากฏตามข่าวในหน้าสื่อมวลชนดังนี้ "ที่หน่วยเลือกตั้ง สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ถนนประชาสัมพันธ์ มีประชาชนไปลงคะแนนกันแต่เช้า บรรยากาศทั่วๆ ไปค่อนข้างคึกคัก มีบางคนมากระซิบกับ ผู้ที่ออกมาลงคะแนนกลุ่มใหญ่ ที่มายืนตรวจรายชื่ออยู่สักพักคนเหล่านั้นก็พากันเดิน ออกจากหน่วยเลือกตั้ง ผู้สื่อข่าวสอบถามว่า ไม่ไปลงคะแนนหรือ ได้รับคำตอบว่ารอเพื่อนก่อน จะตามมาทีหลัง ผู้สื่อข่าวพยายามติดตามคนกลุ่มนั้น ได้รับทราบว่าจะมีคนมาจ่ายเงิน เพื่อซื้อ

เสียงกัน ดังนั้นจึงไม่ยอมไปลงคะแนน เพราะจะรอผู้มาจ่ายเงินก่อน เมื่อสอบถามถึงผู้ที่มาซื้อเสียงว่า เป็นกลุ่มใด ผู้ที่ตอบกว่ายังไม่ทราบ ต้องรอคนที่มาจ่ายเงินก่อน แล้วถึงจะทราบว่าต้องเลือกใคร" (เชียงใหม่รายวัน, 24 ก.ย. 33, หน้า 12)

ประเมินความได้เปรียบ / เสียเปรียบของแต่ละกลุ่ม

ผลการเลือกตั้ง

กลุ่ม / ที่นั่ง	2528	2538
อานันทภูมิ	14	16
ประชาสันติ	10	8
พลังคุณธรรม	ไม่ลง	0
รวม	24	24

เมื่อเปรียบเทียบกับการเลือกตั้งครั้งที่แล้วในปี พ.ศ. 2528 ปรากฏว่ากลุ่มอานันทภูมิ ได้ที่นั่งเพิ่มขึ้น 2 ที่นั่ง กลุ่มประชาสันติเสียไป 2 ที่นั่ง ในขณะที่กลุ่มพลังคุณธรรม ไม่ได้ที่นั่งเลย สาเหตุที่ผลของการเลือกตั้งปรากฏออกมาในลักษณะดังกล่าว อาจวิเคราะห์ได้ดังนี้

กลุ่มอานันทภูมิ

จากการที่กลุ่มได้มีโอกาส เข้ามาบริหารเทศบาลนครเชียงใหม่ ในสมัยที่แล้วทำให้สามารถ สร้างความนิยม และปูพื้นฐานเสียงมวลชน ไว้ได้อย่างหนาแน่น นั่นก็คือ สามารถสร้างผลงาน จนเป็นที่ประทับใจแก่สาธารณชน ในประเด็นนี้แม้ในประเทศ ที่มีประชาธิปไตยเข้มแข็งแล้วก็ยังยอมรับความได้เปรียบของกลุ่ม / พรรคที่บริหารอยู่แล้ว (Incumbency Factor ; S. Wayne , The Road to the White House ,

1984 , pp. 188 - 191)

ตารางข้างล่างนี้ อาจช่วยอธิบายความสัมพันธ์ ระหว่าง
จำนวนชุมชนในแขวงต่างๆ ทั้ง 4 แขวง กับจำนวนที่นั่ง ที่กลุ่มอานันทภูมิ
และประชาสันติได้รับ ในแต่ละแขวง

แขวง (จำนวนชุมชน)	อานันทภูมิ (ที่นั่ง)	ประชาสันติ (ที่นั่ง)	รวม
นครพินค์ (2)	1	5	6
กาวิละ (3)	5	1	6
เมืองราย (7)	6	0	6
ศรีวิชัย (1)	4	2	6
รวม (13)	16	8	24

โปรดสังเกตแขวงเมืองราย และนครพินค์เป็นพิเศษ ว่าในแขวง
แรกมีจำนวนชุมชนถึง 7 ชุมชน และอานันทภูมิได้ที่นั่งทั้งหมด ในขณะที่ใน
แขวงหลังนี้มีจำนวน ชุมชนเพียงชุมชนเดียว และอานันทภูมิได้เพียง 1 ที่นั่ง
เท่านั้น

กลุ่มอานันทภูมิ ยังสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดี กับพนักงาน
เทศบาลทั้งที่เป็นข้าราชการ และลูกจ้างอีกด้วย ซึ่งก็เป็นประเด็นที่สำคัญ
อีกประการหนึ่ง ทั้งนี้เพราะพนักงานเทศบาล เท่ากับเป็นแกนนำที่จะ
ตอบสนองนโยบาย และความต้องการของกลุ่มได้ ซึ่งถ้าหากขาดความร่วมมือ
ร่วมมืออย่างจริงจัง ขากบุคคลกลุ่มนี้แล้ว แม้กลุ่มอานันทภูมิจะมีนโยบาย เพื่อ
ความตั้งใจจริงเพียงไร ก็ไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ ที่ตั้งเอาไว้ให้ได้

กลุ่มประชาชนลัทธิ

การที่นายอนุสรณ์ วงศ์วรรณ ผู้นำคนสำคัญที่สุดของกลุ่ม เพราะคลุกคลีกับการเมืองเทศบาลนครเชียงใหม่ ตัดสินใจกระแทกหั่นลงสมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำพูน แทนตำแหน่งที่ว่างซึ่งมีขึ้นเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2533 นั้น ทำให้เกิด "ภาวะสุญญากาศแห่งผู้นำ" ขึ้นกับกลุ่มประชาชนลัทธิ เนื่องจากไม่อาจหาผู้นำที่เป็นหลักยึด ได้เสมอกับนายอนุสรณ์ภายในระยะเวลาอันสั้น แม้ทางกลุ่มจะมีหนังสือพิมพ์ข่าวสยาม ภายใต้การบริหาร ของสมาชิกกลุ่มคนหนึ่ง คือนายไพรัช อุดศิลป์ศักดิ์ เป็นกระบอกเสียงอยู่ แต่ก็ไม่สามารถสร้างความนิยม ในหมู่ประชาชนเพิ่มขึ้นได้ การณ์กลับตรงกันข้ามคือ ต้องสูญเสียที่นั่งไปอีก 2 ที่นั่ง

กลุ่มพลังคุณธรรม

กลุ่มการเมืองท้องถิ่น กลุ่มนี้จัดตั้งขึ้นอย่างรีบร้อนและหลวมๆ นอกจากจะประกาศตัวช้า กว่าสองกลุ่มแรกไปเกือบหนึ่งเดือนแล้ว ยังขาดประสบการณ์ในการเมืองอีกด้วย แนวทางในการหาเสียง ของพลังคุณธรรมพยายามเน้นเรื่อง ความบริสุทธิ์จริยธรรม เช่น การปราบคอร์รัปชั่น ต่อต้านการซื้อเสียง โดยคัดเลือกผู้สมัครที่มีภาพพจน์ป็นบุคคล เช่น ครู อาจารย์ แพทย์ อาสาสมัครงานสังคม ทนความลำบาก เป็นต้น แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จแม้แต่ที่นั่งเดียว ยิ่งไปกว่านั้นผู้สมัครของกลุ่มหลายคน ยังถูกยึดเงินค่าสมัครอีกด้วย เพราะได้คะแนนไม่ถึง 10 % ของผู้มาใช้สิทธิ ปัญหาสำคัญ นอกจากที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว อาจเป็นเพราะประชาชน ไม่แน่ใจว่ากลุ่มนี้จะมีความเป็น อันหนึ่งอันเดียวกันกับพรรคพลังธรรม ซึ่งแสดงฝีมือได้ดีในการเมืองท้องถิ่น กทม. และการเมืองระดับชาติ ในเขตเมืองใหญ่ บางเมือง (ข่าวสยาม, 10 ส.ค. 33, หน้า 3)

โดยสรุปแล้ว จึงมีแต่กลุ่มอำนาจทุน และประชาชนที่เท่านั้น ที่
เป็นคู่แข่งกันอย่างจริงจัง และถ้าวิเคราะห์กันอย่างเจาะลึกแล้ว การที่กลุ่ม
อำนาจทุนได้เพิ่มมา 2 ที่นั่ง และประชาชนได้สูญเสียไป 2 ที่นั่งนั้นไม่น่าถือว่าเป็น
เป็นชัยชนะที่เด็ดขาด ของกลุ่มอำนาจทุน เพราะเมื่อพิจารณาข้อได้เปรียบ
ของกลุ่มแล้วจะเห็นว่า เหนือกว่ากลุ่มประชาชนที่ถูกรูปแบบ ซึ่งน่าจะส่งผลให้
ได้ที่นั่งมากกว่านี้ แต่ในความเป็นจริง แม้แต่นายสัญญา ไข่อีสถาพันธุ์ และ
นายมานิตย์ ชันธุลีมา ผู้นำคนสำคัญของกลุ่ม ยังไม่ได้รับการเลือก
กล่าวอย่างง่าย ๆ การที่กลุ่มอำนาจทุน ได้ที่นั่งเพิ่มขึ้นไม่ได้หมายความว่า
ประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จะพอใจในผลงานของกลุ่มมากขึ้นกว่า
เดิม แต่อาจจะเป็นเพราะ คู่ต่อสู้ของกลุ่ม โดยเฉพาะประชาชนที่นั่งอยู่ใน
ภาวะที่รวนเร ขาดการจัดองค์กรที่ดี ก็เป็นไปได้

ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการหาเสียง

โดยทั่วไปประเทศที่ เป็นประชาธิปไตยส่วนใหญ่ จะมีระบบ
พรรคการเมือง ค่อนข้างเข้มแข็งกล่าวคือ พรรคจะเป็นสถาบันการเมือง ที่
มีบทบาทหน้าที่ ในการควบคุมพฤติกรรม ของสมาชิกโดยตรง ทั้งนี้รวมถึง
การหาเสียงเลือกตั้งด้วย นั่นคือผู้สมัครรับเลือกตั้ง จะถูกจำกัดให้หาเสียง
ภายในกรอบ แนวนโยบายและอุดมการณ์ของพรรค กล่าวอย่างง่าย ๆ
พรรคจะต้องอยู่เหนือสมาชิก หรือสถาบันอยู่เหนือตัวบุคคลนั่นเอง

ในกรณีของประเทศไทย เป็นที่ทราบกันดีว่า พรรคการเมืองยัง
ขาดความเป็นสถาบัน ทางการเมืองที่เข้มแข็ง เพียงพอที่จะกำหนดกรอบ
พฤติกรรมให้แก่สมาชิกพรรคได้ ทั้งนี้อาจจะมาจากหลายๆ สาเหตุ เช่น
การพัฒนาความเป็น สถาบันขาดความต่อเนื่อง ทัดคนคิดแบบตัวใครตัวมัน
ของสมาชิก ไปจนถึงข้อกฎหมายบางประการ ที่ไม่เอื้ออำนวยให้พรรคพัฒนา
ความเป็นสถาบันขึ้นมาได้ ซึ่งสังเกตได้จาก การหาเสียงที่ผู้สมัครมักจะเอา
ตัวรอดแต่เพียงผู้เดียว ที่เรียกว่าหาเสียงแบบ "ลูกโดด"

อย่างไรก็ดี เมื่อกล่าวถึงความเป็นสถาบัน ของพรรคการเมือง โดยพิจารณาในแง่ การหาเสียงนี้แล้ว อาจกล่าวได้ว่า ตัวอย่างจากเทศบาลนครเชียงใหม่ นี้ชี้ให้เห็นว่ากลุ่มการเมือง ในระดับเทศบาลน่าจะมีความเป็นสถาบันสูงกว่า พรรคการเมืองในระดับชาติ แม้ว่ากฎหมายจะเปิดช่องให้ประชาชนสามารถ เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในฐานะเป็นตัวบุคคลก็ตาม แต่ในความเป็นจริง ผู้สมัครแต่ละกลุ่ม ก็ยังยึดนโยบาย และแนวทางของกลุ่มอย่างเคร่งครัด ไม่ปรากฏชัดว่ามีผู้ใดหาเสียงแบบ "ลูกโดด" (ชนัน อนุมานราชชน รายงานการวิจัย การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ 2533 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

แบบสอบถามผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
เรื่อง ความสัมพันธ์ในเชิงทัศนคติระหว่างประชาชนกับนักการเมือง
ในการเลือกตั้งเทศบาล กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่

เลขที่แบบสอบถาม
1 () 2 () 3 ()

แบบสอบถามชุดนี้สร้างขึ้นมาเพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
ที่มีต่อนักการเมือง กรณีเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถาม และแสดงความคิดเห็น อันเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและส่วนรวม ข้อมูลที่ท่านตอบครั้งนี้ จะถือเป็นความลับและจะไม่นำไปเผยแพร่ ต่อสาธารณะในกรณีเป็นรายบุคคล

โปรดกาเครื่องหมาย / ในวงเล็บ หน้าคำตอบที่เลือก หรือเติมข้อความที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุด

1. ข้อมูลส่วนตัว

1. อายุ.....ปี

4 () 5 ()

2. เพศ

1 () ชาย

2 () หญิง

6 ()

3. ระดับการศึกษา

7 ()

1 () ประถมศึกษา

2 () มัธยมศึกษา

3 () อาชีวศึกษา

4 () ปริญญาตรี

5 () สูงกว่าปริญญาตรี

6 () อื่น ๆ (ระบุ)

4. อาชีพ

8 ()

1 () รับราชการ

2 () รัฐวิสาหกิจ

3 () พนักงานบริษัท

4 () รับจ้างทั่วไป

5 () ค้าขาย

6 () อื่น ๆ (ระบุ)

5. เป็นคนท้องถิ่นหรือไม่ ? 9()
 1() ใช่ 2() ไม่ใช่

6. จำนวนสมาชิกในครอบครัวมีเท่าไร ? 10()
 1() 1-2 คน
 2() 3-4 คน
 3() 5-6 คน
 4() 7-8 คน
 5() 9-10 คน
 6() มากกว่า 10 คน

7. รายได้ครอบครัวเดือนละเท่าไร ? 11()
 1() ต่ำกว่า 10,000 บาท
 2() 10,001-20,000 บาท
 3() 20,001-30,000 บาท
 4() สูงกว่า 30,000 บาท

2. ทิศนคติต่อการเมืองเทศบาล

8. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลครั้งต่อไป ท่านคิดว่าจะไปลงคะแนนเสียงหรือไม่ 12()
 1() ไป เพราะ.....
 2() ไม่ไป เพราะ.....

9. ท่านจะพิจารณาเลือกสมาชิกสภาเทศบาลอย่างไร ? 13()
 1() พิจารณาเลือกตัวบุคคล
 2() พิจารณาเลือกกลุ่มการเมือง
 3() พิจารณาเลือกตัวบุคคล และกลุ่มการเมือง

9.1 ถ้าท่านพิจารณาเลือกตัวบุคคลเพราะ ? 14()

- 1() รู้จักมักคุ้นเป็นส่วนตัว
- 2() ผู้สมัครมีความสามารถสมเป็นสมาชิกสภาเทศบาลที่ดี
- 3() ผู้สมัครรับปากจะให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ
- 4() เลือกตามคำแนะนำของหัวหน้า
- 5() อื่น ๆ (ระบุ)

9.2 ถ้าท่านเลือกเป็นกลุ่ม ท่านคิดว่าจะเลือกกลุ่มใด ถ้าสมมติว่า กลุ่มการเมือง 15()
 ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งมีดังนี้

- 1() กลุ่มอำนาจนิยม
- 2() กลุ่มประชาธิปไตย
- 3() กลุ่มประชาธิปไตย
- 4() กลุ่มพลั้งธรรม

9.3 สาเหตุที่เลือกเป็นกลุ่มเพราะ

16 ()

- 1 () ชอบนโยบาย
- 2 () ชอบหัวหน้ากลุ่ม
- 3 () กลุ่มให้ความช่วยเหลือ
- 4 () กลุ่มข้อเสีย
- 5 () อื่น ๆ (ระบุ)

10. ท่านคิดว่า กลุ่มไหนมีโอกาสได้รับเลือกมากกว่า

17 ()

- 1 () กลุ่มการเมืองที่เป็นกลุ่มระดับท้องถิ่น
เช่น กลุ่มอาเนนทภูมิ กลุ่มประชาสันติ
- 2 () กลุ่มการเมืองที่มีพรรคการเมืองสนับสนุน
เช่น พรรคประชาธิปัตย์ พรรคพลังธรรม

11. ถ้าหากในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลครั้งต่อไปมีผู้สมัครเพียงสองกลุ่ม
ท่านจะเลือกกลุ่มไหน ?

18 ()

- 1 () กลุ่มอาเนนทภูมิ
- 2 () กลุ่มประชาสันติ
- 3 () ไม่เลือกเลย

12. ตามความคิดเห็นของท่าน ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลครั้งต่อไป

19 ()

ถ้าหากมีกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมืองลงสมัครรับเลือกตั้ง 4 กลุ่ม
ท่านคิดว่ากลุ่มไหน จะได้รับเลือกมากที่สุด ?

- 1 () กลุ่มอาเนนทภูมิ
- 2 () กลุ่มประชาสันติ
- 3 () กลุ่มที่สนับสนุนโดยพรรคประชาธิปัตย์
- 4 () กลุ่มที่สนับสนุนโดยพรรคพลังธรรม

คำถามต่อไปนี้เป็นคำถามถึงความรู้สึกของท่าน จากความรู้สึกที่เห็นด้วยมากที่สุด จนถึงความรู้สึกที่ไม่เห็นด้วยมากที่สุด ขอท่านโปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่านต้องการ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร กับคำถามต่อไปนี้

	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย ปานกลาง	ไม่เห็นด้วย มากที่สุด
13. ผู้ที่จะเป็นสมาชิกสภาเทศบาล ควรมีความรู้ตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ขึ้นไป					20 ()
14. ผู้ที่จะเป็นเทศมนตรี ควรมีความรู้ ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป					21 ()
15. ผู้ที่จะเป็นนายกเทศมนตรี ควรมี ความรู้ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป					22 ()
16. ผู้ที่เป็นสมาชิกสภาเทศบาลอยู่ แล้ว น่าจะได้รับเลือกมากกว่า					23 ()
17. นายกเทศมนตรีคนปัจจุบันสมควร ที่จะเป็นนายกเทศมนตรีต่อไปอีก หนึ่งสมัย (ห้าปี)					24 ()
18. นักการเมืองหรือกลุ่มการเมือง ที่เสนอความช่วยเหลือแก่ท่าน และชุมชนของท่าน จะมีโอกาส ได้รับเลือกมากกว่านักการเมือง และกลุ่มการเมืองที่ไม่เคยเสนอ ความช่วยเหลือแก่ท่านและชุมชน ของท่าน					25 ()
19. ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ชื่อเสียงเป็น คนไม่ดี					26 ()
20. ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ชื่อเสียง ย่อมมีโอกาสดำเนินการเลือกมากกว่า					27 ()
21. ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ชื่อเสียง เมื่อได้รับเลือกแล้วจะเข้าไป ถอนทุน ทำให้เกิดปัญหาคอร์รัปชัน					28 ()

	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย ปานกลาง	ไม่เห็นด้วย มากที่สุด
22. ถ้าหากการเลือกตั้งเป็นไปอย่าง บริสุทธิ์ยุติธรรม ไม่มีการซื้อเสียง บ้านเมืองจะพัฒนาได้ดีกว่านี้					29 ()
23. ประชาชนจะไปใช้สิทธิน้อยถ้าไม่มี การซื้อเสียง					30 ()
24. ประชาชนที่รับเงินจากผู้สมัคร มักจะลงคะแนนให้กับผู้สมัครที่ให้ เงินแก่ตน					31 ()
25. ผู้สมัครที่เป็นคนดี มีความรู้ ถ้า ไม่ซื้อเสียงเลยก็จะไม่ได้รับเลือก					32 ()
26. ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีประวัติไม่ดี ไม่มีความรู้ ถ้าทุ่มเทเงินซื้อเสียง ก็มีโอกาสได้รับเลือก					33 ()
27. เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นประชา- ธิปไตยอย่างแท้จริงการเลือกตั้ง จะต้องเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม ไม่มีการซื้อเสียง					34 ()
28. ถ้าผู้สมัครรับเลือกตั้งให้เงินแก่ เรา ควรรับไว้ แต่พิจารณาเลือก คนดี มีความรู้					35 ()
29. ควรเลือกคนที่ไม่ซื้อเสียง เพื่อ ขจัดปัญหาเรื่องซื้อเสียง					36 ()

แบบสอบถามผู้ที่เคยสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่
เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับนักการเมืองในการเลือกตั้งเทศบาล
กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่

เลขที่แบบสอบถาม

1 () 2 ()

แบบสอบถามชุดนี้สร้างขึ้นมาเพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาล และผู้ที่เคยสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่มีต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถาม และแสดงความคิดเห็น อันเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและส่วนรวม ข้อมูลที่ท่านตอบครั้งนี้ จะถือเป็นความลับและจะไม่นำไปเผยแพร่ ต่อสาธารณะในการนี้เป็นรายบุคคล

โปรดกาเครื่องหมาย / ในวงเล็บ หน้าคำตอบที่เลือก หรือเติมข้อความที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุด

1. ข้อมูลส่วนตัว

1. อายุ.....ปี 3 () 4 ()

2. เพศ 5 ()

1 () ชาย 2 () หญิง

3. ระดับการศึกษา 6 ()

1 () ประถมศึกษา

2 () มัธยมศึกษา

3 () ประกาศนียบัตร/อนุปริญญา

4 () ปริญญาตรี

5 () สูงกว่าปริญญาตรี

4. เป็นคนท้องถิ่นหรือไม่ ? 7 ()

1 () ใช่ 2 () ไม่ใช่

5. รายได้ครอบครัวเดือนละเท่าไร ? 8 ()

1 () ไม่เกิน 10,000 บาท

2 () 10,001-20,000 บาท

3 () 20,001-30,000 บาท

4 () มากกว่า 30,000 บาท

6. อาชีพก่อนลงสมัครรับเลือกตั้ง

9()

- 1() รับราชการ
- 2() พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 3() พนักงานบริษัท
- 4() ลูกจ้างทั่วไป
- 5() ประกอบธุรกิจส่วนตัว
- 6() อื่น ๆ (ระบุ)

7. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

10()

8. ท่านเคยได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาเทศบาลหรือไม่ ?

11()

- 1() เคย 2() ไม่เคย
- ถ้าเคย ก็ครั้ง.....ครั้ง

2. ทักษะติดต่อสมาชิกสภาเทศบาล

9. ท่านคิดว่าผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาล ควรมีความรู้ระดับไหน ?

12()

- 1() จบชั้น ป.4
- 2() จบชั้น ม.3
- 3() จบชั้น ม.6
- 4() จบชั้นอาชีวศึกษา
- 5() จบชั้นปริญญาตรี
- 6() สูงกว่าปริญญาตรี

10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า คนที่จะเป็นสมาชิกสภาเทศบาล ควรมีความรู้ทางการเงินดี

13()

- 1() เห็นด้วย
- 2() ไม่เห็นด้วย
- 3() ไม่มีความเห็น

11. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า บุคคลที่จะเป็นคณะเทศมนตรี ควรมีความรู้อย่างต่ำจบปริญญาตรี

14()

- 1() เห็นด้วย
- 2() ไม่เห็นด้วย
- 3() ไม่มีความเห็น

12. ท่านมีความเห็นอย่างไร เกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลที่ผ่านมา

15()

- 1() เห็นด้วย
- 2() ไม่เห็นด้วย
- 3() ไม่มีความเห็น

13. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลชุดปัจจุบัน 16 ()
- 1 () ดี
 - 2 () ไม่ดี
 - 3 () ไม่มีความเห็น
14. ท่านคิดว่ามีบุคลากรรับชั้น ในเทศบาลหรือไม่ 18 ()
- 1 () มี
 - 2 () ไม่มี
 - 3 () ไม่มีความเห็น
3. ทศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
15. ในการเลือกตั้งที่ผ่านมา ท่านคิดว่าการซื้อเสียงหรือไม่ 19 ()
- 1 () มีการซื้อเสียงมาก
 - 2 () ไม่มีการซื้อเสียง
 - 3 () ไม่มีความเห็น
16. ท่านคิดว่าจะเป็นอย่างไรในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาลในครั้งต่อไป 20 ()
- 1 () มีการซื้อเสียงมาก
 - 2 () ไม่มีการซื้อเสียง
 - 3 () ไม่มีความเห็น
17. ในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา มีผู้สมัครรับเลือกตั้งสภาเทศบาล 66 คน 21 ()
- ท่านคิดว่าในการเลือกตั้งครั้งต่อไปจะมีผู้สมัคร
- 1 () มากขึ้น
 - 2 () น้อยลง
 - 3 () พอ ๆ กัน
 - 4 () ไม่ทราบ
18. ในการหาเสียงเลือกตั้ง ท่านคิดว่าระบบการจัดตั้งห้วคะแนน 22 ()
- มีความจำเป็นหรือไม่
- 1 () จำเป็น
 - 2 () ไม่จำเป็น
 - 3 () ไม่มีความเห็น
19. เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลซื้อเสียง ควรนำผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 23 ()
- ไปสาบานต่อหน้าอนุสาวรีย์ครูบาศรีวิชัยว่าจะไม่ซื้อเสียง
- 1 () เห็นด้วย
 - 2 () ไม่เห็นด้วย
 - 3 () ไม่มีความเห็น

20. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า สมาชิกสภาเทศบาลชุดปัจจุบันส่วนใหญ่ได้รับเลือก
เพราะชื่อเสียง 24 ()
- 1 () เห็นด้วย
2 () ไม่เห็นด้วย
3 () ไม่มีความเห็น
21. นูตกันว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ในปี 2528-2533
เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม 25 ()
- 1 () เห็นด้วย
2 () ไม่เห็นด้วย
3 () ไม่มีความเห็น
22. การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลครั้งต่อไป ควรมืองค์กรกลาง เพื่อป้องกัน
การซื้อเสียง และทุจริตในการเลือกตั้ง 26 ()
- 1 () เห็นด้วย
2 () ไม่เห็นด้วย
3 () ไม่มีความเห็น
23. ท่านคิดว่าประชาชนในเขตเทศบาล เข้าใจการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล
มากน้อยแค่ไหน ? 27 ()
- 1 () เข้าใจ
2 () ไม่เข้าใจ
3 () ไม่มีความเห็น
24. ท่านคิดว่า ประชาชนในเขตเทศบาล ชอบหรือไม่ที่มีการซื้อเสียง 28 ()
- 1 () ชอบ
2 () ไม่ชอบ
3 () ไม่มีความเห็น
25. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลครั้งต่อไป ท่านจะลงสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่
เพราะเหตุใด ? 29 ()
- 1 () ลง เพราะ.....
.....
.....
2 () ไม่ลง เพราะ.....
.....
.....
3 () ยังไม่แน่ เพราะ.....
.....
.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นายมนัส ศิริมหาราช

วันเดือนปี เกิด

5 ตุลาคม 2481

ประวัติการศึกษา

- สำเร็จมัธยมต้น และมัธยมปลาย ที่โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย
เมื่อปี พ.ศ. 2500
- สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี นิติศาสตร์บัณฑิต (น.บ.)
จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปี พ.ศ. 2521

ประวัติการทำงาน

- ปี พ.ศ. 2418-ปัจจุบัน ผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชน และครอบครัว
จังหวัดเชียงใหม่
- ปี พ.ศ. 2523-ปัจจุบัน สมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่
- ปี พ.ศ. 2525-2528 เทศมนตรีฝ่ายงานช่าง เทศบาลนครเชียงใหม่
- ปี พ.ศ. 2530-2535 นายกสมาคมผู้ปกครองและครู ร.ร.มงฟอร์ตวิทยาลัย
- ปี พ.ศ. 2532-2537 รองประธานหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่
- ปี พ.ศ. 2535-2537 รองประธานกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่